Kursus 02402/02323 Introducerende Statistik

Forelæsning 7: Simuleringsbaseret statistik

Peder Bacher

DTU Compute, Dynamiske Systemer Bygning 303B, Rum 009 Danmarks Tekniske Universitet 2800 Lyngby – Danmark e-mail: pbac@dtu.dk

Forår 2017

DTU Compute

Introduktion til Statistik

Forår 2017

/ 56

Chapter 4: Statistics by simulation

Simulation:

- Draw random values and calculate the statistic many times
- Error propagation rules (e.g. through a non-linear function)
- Bootstrapping of confidence intervals:
  - Parametric (Simulate many outcomes of random var.)
  - Non-parametric (Draw values directly from data)

Specific situations: (4 versions of confidence intervals)

- One-sample and Two-sample data
- Parametric vs. non-parametric

Kapitel 4: Statistik ved simulering

Simulering:

- Træk tilfældige værdier og beregn statistik mange gange
- Fejlforplantning (error propagation rules) (F.eks. igennem ikke-lineær funktion)
- Bootstrapping af konfidensintervaller:
  - Parametrisk (Simuler mange udfald af stokastisk var.)
  - Ikke-parametrisk (Træk direkte fra data)

Specifikke setups: (4 versioner af konfidensintervaller)

- Èn gruppe/stikprøve og to grupper/stikprøver data
- Parametrisk vs. ikke-parametrisk

DTU Compute

Introduktion til Statistik

Forår 2017

2 / 56

Oversigt

- Introduktion til simulation
  - Hvad er simulering egentlig?
- 2 Fejlophobningslove
- 3 Parametrisk bootstrap
  - Introduction to bootstrap
  - ullet One-sample konfidensinterval for μ
  - One-sample konfidensinterval for en vilkårlig størrelse
  - Two-sample konfidensintervaller for en vilkårlig fordeling
- 4 Ikke-parametrisk bootstrap
  - ullet One-sample konfidensinterval for μ
  - One-sample konfidensinterval for en vilkårlig størrelse
  - Two-sample konfidensintervaller

DTU Compute Introduktion til Statistik Forår 2017 3 / 56 DTU Compute Introduktion til Statistik Forår 2017 4 /

Motivation

- Mange relevant statistikker ("computed features") har komplicerede samplingfordelinger:
  - Medianen
  - Fraktiler generelt, dvs. f.eks. også $IQR = Q_3 Q_1$
  - Enhver ikke-lineær function af en eller flere input variable
- Data/populations fordelingen kan være ikke-normal (komplicerer den statistiske teori)
- Vi kan "håbe" på the magic of CLT (Central Limit Theorem), men afhænger af antal samples
- MEN: Nogle gange kan vi ikke være helt sikre på om det er godt nok simulering kan hjælpe til at verificere!
- Kræver: Brug af computer R er et super værktøj til dette!

Introduktion til Statistik

Forår 2017

Introduktion til simulation Hvad er simulering egentlig?

Hvad er simulering egentlig?

- (Pseudo)tilfældige tal genereret af en computer
- En tilfældighedsgenerator er en algoritme der kan generere x_{i+1} ud fra x_i
- En sekvens af tal "ser tilfældige ud"
- Kræver en "start" kaldet "seed" (Bruger typisk uret i computeren)
- Kapitel 2.6: Grundlæggende simuleres den uniforme fordeling, og så bruges:

Remark 2.51:

Hvis $U \sim \text{Uniform}(0,1)$ og F er en fordelingsfunktion for en eller anden sandsynlighedsfordeling, så vil $F^{-1}(U)$ følge fordelingen givet ved F

Anvendelser

Stokastisk simulering anvendes mange steder:

- Trafiksimulering
- Kø simulering, f.eks. call-center
- Agent baseret simulering, f.eks. evakuering og markeder

Generelt, kan bruges til at modellere komplekse stokastiske processer ved generere tilfældige udfald

DTU Compute

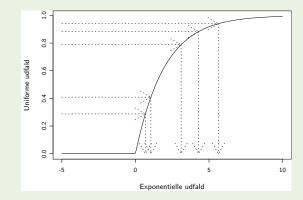
Introduktion til Statistik

Forår 2017

Introduktion til simulation Hvad er simulering egentlig?

Eksempel: Exponentialfordelingen med $\lambda = 0.5$

$$F(x) = \int_0^x f(t)dt = 1 - e^{-0.5x}$$

Introduktion til simulation Hvad er simulering egentlig?

Introduktion til simulation Hvad er simulering egentlig?

I praksis i R

De forskellige fordelinger er gjort klar til simulering:

rbinom	Binomialfordelingen
rpois	Poissonfordelingen
rhyper	Den hypergeometriske fordeling
rnorm	Normalfordelingen
rlnorm	Lognormalfordelingen
rexp	Eksponentialfordelingen
runif	Den uniforme(lige) fordeling
rt	t-fordelingen
rchisq	χ^2 -fordelingen
rf	F-fordelingen

Introduktion til Statistik Forår 2017

Introduktion til simulation Hvad er simulering egentlig?

Eksempel: Areal af plader

En virksomhed producerer rektangulære plader

- Bredden X af pladerne (i meter) antages at kunne beskrives med en normalfordeling $N(2,0.01^2)$ og længden Y af pladerne (i meter) antages at kunne beskrives med en normalfordeling $N(3,0.02^2)$
- Man er interesseret i arealet, som jo så givet ved

$$A = XY$$

Spørgsmål som kan stilles er f.eks.:

- Hvor ofte sådanne plader har et areal, der afviger mere end 0.1m^2 fra de $6m^{2}$?
- Sandsynligheden for andre mulige hændelser?
- Generelt: Hvad er sandsynlighedsfordelingen for A?

Eksempel: Simuler 100 binomialfordelte værdier

```
## Simuler fra nogle fordelinger
## Sæt et seed for at få samme udfald hver gang
set.seed(123)
## 100 realisationer fra binomialfordelingen:
## Antal successer fra 25 trækninger med 0.2 sandsynlighed for succes
rbinom(n=100, size=25, prob=0.2)
## Exponential fordelte
hist(rexp(n=100, rate=2), prob=TRUE)
## Plot the theoretical pdf
xseq \leftarrow seq(0,10,len=1000)
lines(xseq, dexp(xseq, rate=2))
```

Introduktion til simulation Hvad er simulering egentlig?

Eksempel: Areal af plader

• Hvor ofte sådanne plader har et areal, der afviger mere end 0.1m^2 fra de $6m^{2}$?

Introduktion til Statistik

Løsning ved simulering:

```
## Sæt et seed for at få samme udfald hver gang
set.seed(345)
## Antal simuleringer
k = 10000
## Simuler længderne af siderne
x = rnorm(k, 2, 0.01)
y = rnorm(k, 3, 0.02)
## Beregn arealet for hver simulering
area = x*y
## Beregn statistikker
## (stikprøve)Gennemsnit
mean(area)
## (stikprøve)spredning
sd(area)
## Fraktion af arealer afviger mere end 0.1
sum(abs(area-6) > 0.1) / k
```

Introduktion til Statistik Forår 2017 12 / 56 DTU Compute

Introduktion til Statistik DTU Compute

Forår 2017 13 / 56

Forår 2017

Fejlophobningslove

Feilophobning

Fejlophobning (error propagation)

- Vi har n stokastiske variabler $X_1, X_2, \dots, X_n$ og kender deres varianser $\sigma_1^2, \sigma_2^2, \ldots, \sigma_n^2$
- Og vil finde variansen af en ikke-lineær funktion af dem $\sigma^2_{f(X_1,\ldots,X_n)} = \mathsf{Var}\big(f(X_1,\ldots,X_n)\big)$

3 måder at løse på for ikke-lineær funktion f():

- Simulation (Method 4.4)
- Lineær approksimation (Method 4.3)
- Teoretisk udledning

Introduktion til Statistik

Forår 2017

15 / 56

Fejlophobningslove

Eksempel: Varians af areal (Simulering)

Beregn variansen af arealet med simulering:

```
## Beregn variansen af arealet med simulering
## Antal simuleringer
k = 10000
## Simuler længderne af siderne
x = rnorm(k, 2, 0.01)
y = rnorm(k, 3, 0.02)
## Beregn arealet for hver simularing
area = x*y
## Beregn variansen af de simulerede arealer
var(area)
```

Fejlophobningslove

Feilophobning - ved simulering

Method 4.4: Error propagation by simulation

Assume we have actual measurements $x_1, \ldots, x_n$ with known/assumed error variances $\sigma_1^2, \dots, \sigma_n^2$.

- lacktriangle Simulate k outcomes of all n measurements from assumed error distributions, e.g. $N(x_i, \sigma_i^2)$: $X_i^{(j)}, j = 1, ..., k$
- Calculate the standard deviation directly as the observed standard deviation of the k simulated values of f

$$s_{f(X_1,...,X_n)}^{\text{sim}} = \sqrt{\frac{1}{k-1} \sum_{i=1}^{k} (f_i - \bar{f})^2}$$

where

$$f_j = f(X_1^{(j)}, \dots, X_n^{(j)})$$

Introduktion til Statistik

Forår 2017

Fejlophobningslove

Fejlophobning - ved lineær approksimation

Vi kender allerede regneregel for lineære funktioner (Theorem 2.56)

$$\sigma^2_{f(X_1,\ldots,X_n)} = \sum_{i=1}^n a_i^2 \sigma_i^2$$
 hvis $f(X_1,\ldots,X_n) = \sum_{i=1}^n a_i X_i$

Method 4.3: for ikke-lineære funktioner

$$\sigma_{f(X_1,...,X_n)}^2 pprox \sum_{i=1}^n \left(rac{\partial f}{\partial x_i}
ight)^2 \sigma_i^2$$

DTU Compute Introduktion til Statistik Forår 2017 17 / 56 DTU Compute Introduktion til Statistik Fejlophobningslove

Spørgsmål om hvilken metode til beregning af varians

(socrative.com - ROOM:PBAC)

Hvordan beregnes: $Var(2^2X - Y)$?

A: Som lineær funktion B: Som ikke-lineær funktion C: Ved ikke

Svar: A: Som lineær funktion

(Regneregel: Theorem 2.56 mean and variance of linear combinations)

Hvordan beregnes: $Var(X + Y^{-1})$?

A: Som lineær funktion B: Som ikke-lineær funktion C: Ved ikke

Svar: B: Som ikke-lineær funktion

(Brug approximation (Method 4.3) eller simulation (Method 4.4))

Introduktion til Statistik

Forår 2017

Introduktion til Statistik

Fejlophobningslove

Eksempel: Varians af areal (ikke-lineære fejlophobningslov)

Varianserne er

$$\sigma_{\rm X}^2 = {\sf Var}(X) = 0.01^2 \text{ og } \sigma_{\rm Y}^2 = {\sf Var}(Y) = 0.02^2$$

Funktionen og de partielt afledte er

$$f(x,y) = xy$$
, $\frac{\partial f}{\partial x} = y$, $\frac{\partial f}{\partial y} = x$

Så resultatet bliver

$$Var(A) \approx \left(\frac{\partial f}{\partial x}\right)^2 \sigma_X^2 + \left(\frac{\partial f}{\partial y}\right)^2 \sigma_Y^2$$
$$= y^2 \sigma_X^2 + x^2 \sigma_Y^2$$
$$= 3.00^2 \cdot 0.01^2 + 2.00^2 \cdot 0.02^2$$
$$= 0.0025$$

Eksempel: Varians af areal (ikke-lineære fejlophobningslov)

- Vi har allerede brugt eksemplet med areal af en plade
- Nu spørger vi: Hvad er "fejlen" på $A = 2.00 \times 3.00 = 6.00 \text{ m}^2$ fundet ved den ikke-lineærefeilophobningslov?

Forår 2017

Eksempel: Varians af areal (Teoretisk udledning)

Faktisk kan man finde variansen for A = XY teoretisk

$$Var(XY) = E[(XY)^{2}] - [E(XY)]^{2}$$

$$= E(X^{2})E(Y^{2}) - E(X)^{2}E(Y)^{2}$$

$$= [Var(X) + E(X)^{2}][Var(Y) + E(Y)^{2}] - E(X)^{2}E(Y)^{2}$$

$$= Var(X)Var(Y) + Var(X)E(Y)^{2} + Var(Y)E(X)^{2}$$

$$= 0.01^{2} \times 0.02^{2} + 0.01^{2} \times 3^{2} + 0.02^{2} \times 2^{2}$$

$$= 0.00000004 + 0.0009 + 0.0016$$

$$= 0.00250004$$

Fejlophobningslove

Et summary

Igen: 3 måder til beregning af varians af ikke-lineær funktion (husk, det er rent teoretisk, dvs. ingen data):

- Simuleringsbaseret
- 2 Den analytiske, men approksimative, fejlophobningslov
- Teoretisk udledning

Simulering har en række fordele:

- ① Det er en simpel måde at beregne andre størrelser end standardafvigelsen (som kan være mere komplicerede, f.eks. udtryk sværere at differentiere)
- 2 Det er en simpel måde at bruge andre fordelinger end normalfordelingen
- 3 Det afhænger ikke af en lineær approksimation (som error propagation) til den underliggende ikke-lineære funktion

Introduktion til Statistik

Forår 2017

Parametrisk bootstrap One-sample konfidensinterval for μ

Eksempel: Konfidensinterval for middelværdien i en eksponentialfordeling

Antag at vi har observeret følgende 10 opkaldsventetider (i sekunder) i et call center

32.6, 1.6, 42.1, 29.2, 53.4, 79.3, 2.3, 4.7, 13.6, 2.0

Vi estimerer fra data (eksponential fordelingen har en parameter raten)

 $\hat{\mu} = \bar{x} = 26.08$ og dermed er raten: $\hat{\lambda} = 1/26.08 = 0.03834356$

Vores fordelingsantagelse:

Ventetiderne kommer fra en eksponentialfordeling

Hvad er konfidensintervallet for μ ?

Baseret på tidligere indhold i dette kursus: Det ved vi ikke!

Parametrisk bootstrap

Introduction to bootstrap

Bootstrapping

Bootstrapping findes i to versioner:

- Parametrisk bootstrap: Simuler gentagne samples fra en antagede (og estimerede) fordeling.
- 2 Ikke-parametrisk bootstrap: Simuler gentagne samples direkte fra data.

Introduktion til Statistik

Forår 2017

Parametrisk bootstrap One-sample konfidensinterval for μ

Eksempel: Konfidensinterval for middelværdien i en eksponentialfordeling

```
## Beregn konfidensinterval for middelværdien med simulering
## Sæt seed hvis sammen resultat ønskes
set.seed(9876.543)
## Første gang: Simuler 10 observationer og beregn gennemsnit
simSample \leftarrow rexp(10, 1/26.08)
mean1 <- mean(simSample)</pre>
## Anden gang: Simuler 10 observationer og beregn gennemsnit
simSample <- rexp(10, 1/26.08)
mean2 <- mean(simSample)</pre>
## Tredje gang: Simuler 10 observationer og beregn gennemsnit
simSample \leftarrow rexp(10, 1/26.08)
mean3 <- mean(simSample)</pre>
## Gør det 100000 gange!
```

Alright, det må kunne gøres smartere!!

DTU Compute

Introduktion til Statistik

Forår 2017 27 / 56

Example: Konfidensinterval for middelværdien i en

Eksempel: Konfidensinterval for middelværdien i en eksponentialfordeling

```
## Beregn konfidensinterval for middelværdien med simulering
## Set the number of simulations:
## 1. Simulate 10 exponentials k times and keep in a matrix:
set.seed(9876.543)
simSamples <- replicate(k, rexp(10, 1/26.08))</pre>
## 2. Compute the mean of the 10 simulated observations k times:
simMeans <- apply(simSamples, 2, mean)</pre>
## 3. Find the two relevant quantiles of the k simulated means:
quantile(simMeans, c(0.025, 0.975))
## 2.5% 98%
## 13 45
```

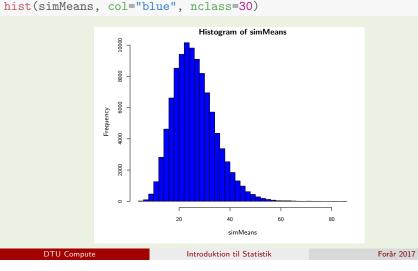
Introduktion til Statistik

Parametrisk bootstrap One-sample konfidensinterval for en vilkårlig størrelse

Forår 2017

DTU Compute

eksponentialfordeling

Parametrisk bootstrap One-sample konfidensinterval for en vilkårlig størrelse

Eksempel: Konfidensinterval for medianen i en eksponentialfordeling

Antag at vi har observeret følgende 10 opkaldsventetider (i sekunder) i et call center

32.6, 1.6, 42.1, 29.2, 53.4, 79.3, 2.3, 4.7, 13.6, 2.0

Vi estimerer fra data

Median = 21.4 og $\hat{\mu} = \bar{x} = 26.08$

Vores fordelingsantagelse

Ventetiderne kommer fra en eksponentialfordeling

Hvad er konfidensintervallet for medianen?

Baseret på tidligere indhold i dette kursus: Det ved vi ikke!

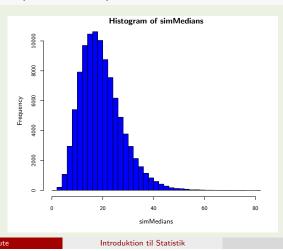
Eksempel: Konfidensinterval for medianen i en eksponentialfordeling

```
## Beregn konfidensinterval for medianen med parametrisk bootstrapping
## Set the number of simulations:
## 1. Simulate 10 exponentials with the right mean k times:
set.seed(9876.543)
simSamples <- replicate(k, rexp(10, 1/26.08))</pre>
## 2. Compute the median of the n=10 simulated observations k times:
simMedians <- apply(simSamples, 2, median)</pre>
## 3. Find the two relevant quantiles of the k simulated medians:
quantile(simMedians, c(0.025, 0.975))
## 2.5% 98%
```

Introduktion til Statistik Forår 2017 DTU Compute 30 / 56 Introduktion til Statistik

Forår 2017 31 / 56

hist(simMedians, col="blue", nclass=30)

Parametrisk bootstrap One-sample konfidensinterval for μ

Et andet eksempel: 99% konfidensinterval for Q_3 for en normalfordeling

```
## Konfidensinterval for den øvre kvartil (Q_3) i en normalfordeling
## Read in the heights data:
x \leftarrow c(168, 161, 167, 179, 184, 166, 198, 187, 191, 179)
n <- length(x)
## Define a (upper-quartile) Q3-function:
Q3 <- function(x) { quantile(x, 0.75)}
## Set the number of simulations:
k <- 100000
## 1. Simulate k samples of n=10 normals with the right mean and variance:
set.seed(9876.543)
simSamples <- replicate(k, rnorm(n, mean(x), sd(x)))</pre>
## 2. Compute the Q3 of the n=10 simulated observations k times:
simQ3s <- apply(simSamples, 2, Q3)
## 3. Find the two relevant quantiles of the k simulated medians:
quantile(simQ3s, c(0.005, 0.995))
## 0.5% 100%
## 173 198
```

Konfidensinterval for en vilkårlig beregningsstørrelse

Method 4.7: Confidence interval for any feature θ by parametric bootstrap

Assume we have actual observations $x_1, \dots, x_n$ and assume that they stem from some probability distribution with density f.

- lacktriangle Simulate k samples of n observations from the assumed distribution f where the mean^a is set to $\bar{x}$
- 2 Calculate the statistic $\hat{\theta}$ in each of the k samples $\hat{\theta}_1^*, \dots, \hat{\theta}_k^*$
- § Find the $100(\alpha/2)\%$ and $100(1-\alpha/2)\%$ quantiles for these, $q_{100(\alpha/2)\%}^*$ and $q_{100(1-\alpha/2)\%}^*$ as the $100(1-\alpha)\%$ confidence interval: $\left|q_{100(\alpha/2)\%}^*, q_{100(1-\alpha/2)\%}^*\right|$

DTU Compute

Forår 2017

33 / 56

Parametrisk bootstrap Two-sample konfidensintervaller for en vilkårlig fordeling

Two-sample konfidensinterval for en vilkårlig feature sammenligning $\theta_{\rm X} - \theta_{\rm Y}$ (inkl. $\mu_{\rm X} - \mu_{\rm Y}$)

Method 4.10: Two-sample confidence interval for any feature comparison $\theta_X - \theta_Y$ by parametric bootstrap

Assume we have actual observations $x_X, \dots, x_n$ and $y_X, \dots, y_n$ and assume that they stem from some probability distributions with density f_X and f_Y .

- ① Simulate k sets of 2 samples of n_X and n_Y observations from the assumed distributions setting the means ^{a} to $\hat{\mu}_{X} = \bar{x}$ and $\hat{\mu}_{Y} = \bar{y}$, respectively
- 2 Calculate the difference between the features in each of the *k* samples $\hat{\theta}_{v1}^* - \hat{\theta}_{v1}^*, \dots, \hat{\theta}_{vk}^* - \hat{\theta}_{vk}^*$
- **3** Find the $100(\alpha/2)\%$ and $100(1-\alpha/2)\%$ quantiles for these, $q_{100(\alpha/2)\%}^*$ and $q_{100(1-\alpha/2)\%}^*$ as the $100(1-\alpha)\%$ confidence interval: $|q_{100(\alpha/2)\%}^*, q_{100(1-\alpha/2)\%}^*|$

Introduktion til Statistik Forår 2017 35 / 56

DTU Compute

Introduktion til Statistik

Forår 2017

Forår 2017

32 / 56

^aAnd otherwise chosen to match the data as good as possible: Some distributions have more than just a single mean related parameter, e.g. the normal or the log-normal. For these one should use a distribution with a variance that matches the sample variance of the data. Even more generally the approach would be to match the chosen distribution to the data by the so-called maximum likelihood approach

^aAs before

Parametrisk bootstrap Two-sample konfidensintervaller for en vilkårlig fordeling

Eksempel: Konfidensinterval for the forskellen mellem to exponentielle middelværdier

```
## Konfidensinterval for the forskellen mellem to exponentielle middelværdier
## Day 1 data:
x \leftarrow c(32.6, 1.6, 42.1, 29.2, 53.4, 79.3,
       2.3 , 4.7, 13.6, 2.0)
## Day 2 data:
y \leftarrow c(9.6, 22.2, 52.5, 12.6, 33.0, 15.2,
       76.6, 36.3, 110.2, 18.0, 62.4, 10.3)
## Keep sample sizes
n1 <- length(x)</pre>
n2 <- length(y)
```

Introduktion til Statistik

Parametrisk bootstrap Two-sample konfidensintervaller for en vilkårlig fordeling

Forår 2017 36 / 56

Parametrisk bootstrap - et overblik

Vi antager en fordeling!

Der er parametre i en fordeling, derfor parametrisk bootstrap

To konfidensinterval-metodeboxe blev givet:

	One-sample	Two-sample
For any feature	Method 4.7	Method 4.10

Parametrisk bootstrap Two-sample konfidensintervaller for en vilkårlig fordeling

Eksempel: Konfidensinterval for the forskellen mellem to exponentielle middelværdier

```
## Konfidensinterval for the forskellen mellem to exponentielle middelværdier
## Set the number of simulations:
k <- 100000
## 1. Simulate k samples of each n1=10 and n2=12
## exponentials with the right means:
set.seed(9876.543)
simxSamples <- replicate(k, rexp(n1, 1/mean(x)))</pre>
simySamples <- replicate(k, rexp(n2, 1/mean(y)))</pre>
## 2. Compute the difference between the simulated
## means k times:
simDifMeans <- apply(simxSamples, 2, mean) -</pre>
                    apply(simySamples, 2, mean)
## 3. Find the two relevant quantiles of the
## k simulated differences of means:
quantile(simDifMeans, c(0.025, 0.975))
## 2.5% 98%
## -41 14
```

Introduktion til Statistik

Forår 2017

Ikke-parametrisk bootstrap

Ikke-parametrisk bootstrap - et overblik

Vi antager IKKE noget om nogen fordelinger!

Altså der er ingen parametre, derfor ikke-parametrisk bootstrap

To konfidensinterval-metodeboxe bliver givet:

	One-sample	Two-sample	
For any feature	Method 4.15	Method 4.17	

Introduktion til Statistik Forår 2017 DTU Compute Introduktion til Statistik Forår 2017 DTU Compute

Ikke-parametrisk bootstrap One-sample konfidensinterval for μ

Eksempel: Kvinders cigaretforbrug

I et studie undersøgte man kvinders cigaretforbrug før og efter fødsel

Man fik følgende observationer af antal cigaretter pr. dag:

før	efter	før	efter
8	5	13	15
24	11	15	19
7	0	11	12
20	15	22	0
6	0	15	6
20	20		

Sammenlign før og efter! Er der sket nogen ændring i gennemsnitsforbruget!

Introduktion til Statistik

Forår 2017 41 / 56

Introduktion til Statistik

Forår 2017

42 / 56

Ikke-parametrisk bootstrap One-sample konfidensinterval for μ

Eksempel: Kvinders cigaretforbrug - bootstrapping

```
## Resample from the several times
sample(dif, replace = TRUE)
## [1] 3 6 0 9 3 9 -4 0 0 -1 6
sample(dif, replace = TRUE)
## [1] -1 9 5 5 6 9 3 13 3 22 22
sample(dif, replace = TRUE)
## [1] -4 -2 3 -1 3 -1 7 3 9 6 0
sample(dif, replace = TRUE)
## [1] 6 3 -4 9 3 22 3 -1 -1 -4 7
sample(dif, replace = TRUE)
      DTU Compute
                             Introduktion til Statistik
                                                           Forår 2017
                                                                  43 / 56
```

```
Ikke-parametrisk bootstrap One-sample konfidensinterval for \mu
```

Eksempel: Kvinders cigaretforbrug

Et parret t-test setup, MEN med tydeligvis ikke-normale data!

```
## Parret test of middelværdiforskel med ikke-parametrisk bootstrapping
## Input the two cigaret use samples
x1 \leftarrow c(8, 24, 7, 20, 6, 20, 13, 15, 11, 22, 15)
x2 \leftarrow c(5, 11, 0, 15, 0, 20, 15, 19, 12, 0, 6)
## Calculate the difference
dif \leftarrow x1 - x2
dif
## [1] 3 13 7 5 6 0 -2 -4 -1 22 9
## And the sample mean
mean(dif)
## [1] 5.3
```

Ikke-parametrisk bootstrap One-sample konfidensinterval for μ

Eksempel: Kvinders cigaretforbrug - de ikke-parametriske bootstrap resultater:

```
## Resample calculate mean statistic many time, and find 95% confidence interval
k = 100000
simSamples = replicate(k, sample(dif, replace = TRUE))
## Take the mean for every resample
simMeans = apply(simSamples, 2, mean)
## Take the two quantiles to get the confidence interval
quantile(simMeans, c(0.025, 0.975))
## 2.5% 98%
## 1.4 9.8
```

DTU Compute

Introduktion til Statistik

Forår 2017

One-sample konfidensinterval for en vilkårlig feature θ (inkl. μ)

Method 4.15: Confidence interval for any feature θ by non-parametric bootstrap Assume we have actual observations $x_1, \ldots, x_n$.

- ① Simulate k samples of size n by randomly sampling among the available data (with replacement)
- 2 Calculate the statistic $\hat{\theta}$ in each of the k samples $\hat{\theta}_1^*, \dots, \hat{\theta}_k^*$.
- § Find the $100(\alpha/2)\%$ and $100(1-\alpha/2)\%$ quantiles for these, $q_{100(\alpha/2)\%}^*$ and $q_{100(1-\alpha/2)\%}^*$ as the $100(1-\alpha)\%$ confidence interval: $|q_{100(\alpha/2)\%}^*, q_{100(1-\alpha/2)\%}^*|$

Introduktion til Statistik

Forår 2017

Ikke-parametrisk bootstrap Two-sample konfidensintervaller

Eksempel: Tandsundhed og flaskebrug

I et studie ville man undersøge, om børn der havde fået mælk fra flaske som barn havde dårligere eller bedre tænder end dem, der ikke havde fået mælk fra flaske. Fra 19 tilfældigt udvalgte børn registrerede man hvornår de havde haft deres første tilfælde af karies.

flaske	alder	flaske	alder	flaske	alder
nej	9	nej	10	ja	16
ja	14	nej	8	ja	14
ja	15	nej	6	ja	9
nej	10	ja	12	nej	12
nej	12	ja	13	ja	12
nej	6	nej	20		
ja	19	ja	13		

Find konfidensintervallet for forskellen!

DTU Compute

Eksempel: Kvinders cigaretforbrug

Lad os finde 95% konfidensintervallet for ændringen af median cigaretforbruget

```
## Konfidensintervallet for ændringen af median cigaretforbruget
## Simulate many times
k = 100000
simsamples = replicate(k, sample(dif, replace = TRUE))
## Take the median for each resample
simMedians = apply(simsamples, 2, median)
## Take the two quantiles to get the confidence interval
quantile(simMedians, c(0.025,0.975))
## 2.5% 98%
   -1 9
```

DTU Compute

Introduktion til Statistik

Forår 2017

Ikke-parametrisk bootstrap Two-sample konfidensintervaller

Eksempel: Tandsundhed og flaskebrug - et 95% konfidensinterval for $\mu_{\rm X} - \mu_{\rm Y}$

```
## Tandsundhed og flaskebrug. Konfidensinterval for forskel i middelværdi
## Reading in no group:
x \leftarrow c(9,10,12,6,10,8,6,20,12)
## Reading in yes group:
y \leftarrow c(14,15,19,12,13,13,16,14,9,12)
## Resample many times
k <- 100000
simxSamples <- replicate(k, sample(x, replace = TRUE))</pre>
simySamples <- replicate(k, sample(y, replace = TRUE))</pre>
## Take the mean for each time and subtract
simmeandifs <- apply(simxSamples, 2, mean) -</pre>
                             apply(simySamples, 2, mean)
## Take the two quantiles to get the confidence interval
quantile(simmeandifs, c(0.025,0.975))
## 2.5% 98%
## -6.23 -0.14
```

Introduktion til Statistik Forår 2017 47 / 56 Introduktion til Statistik

Forår 2017

Tandsundhed og flaskebrug. Konfidensinterval for forskel i median

apply(simySamples, 2, median)

simxSamples <- replicate(k, sample(x, replace = TRUE))</pre>

simySamples <- replicate(k, sample(y, replace = TRUE))</pre>

Take the two quantiles to get the confidence interval

Ikke-parametrisk bootstrap

simxSamples <- replicate(k, sample(x, replace = TRUE))</pre>

Find the two relevant quantiles of the k simulated differences

Define a (upper-quartile) Q3-function:

Q3 <- function(x) { quantile(x, 0.75)}

Calculate the simulated statistic

simQ3 <- apply(simxSamples, 2, Q3)</pre>

quantile(simQ3, c(0.005, 0.995))

• A: One-sample parametric

• B: Two-sample parametric

Hvilken analyse udføres?

simmedianDiffs <- apply(simxSamples, 2, median)-</pre>

interval for median-forskellen

Resample many times

Take the difference in medians

Resample many times

k <- 100000

quantile(simmedianDiffs, c(0.005,0.995))

k <- 100000

0.5% 100% ## -8 0

Eksempel: Tandsundhed og flaskebrug - et 99% confidence

Two-sample konfidensinterval for $\theta_X - \theta_Y$ (inkl. $\mu_X - \mu_Y$) med ikke-parametrisk bootstrap

Method Method 4.17: Two-sample confidence interval for $\theta_X - \theta_Y$ by non-parametric bootstrap

Assume we have actual observations $x_1, \ldots, x_n$ and $y_1, \ldots, y_n$.

- ① Simulate k sets of 2 samples of n_X and n_Y observations from the respective groups (with replacement)
- 2 Calculate the difference between the features in each of the k samples $\hat{\theta}_{v1}^* - \hat{\theta}_{v1}^*, \dots, \hat{\theta}_{vk}^* - \hat{\theta}_{vk}^*.$
- § Find the $100(\alpha/2)\%$ and $100(1-\alpha/2)\%$ quantiles for these, $q_{100(\alpha/2)\%}^*$ and $q_{100(1-\alpha/2)\%}^*$ as the $100(1-\alpha)\%$ confidence interval: $\left|q_{100(\alpha/2)\%}^*, q_{100(1-\alpha/2)\%}^*\right|$

Introduktion til Statistik

Forår 2017

Introduktion til Statistik

Spørgsmål: bootstrapping methods (socrative.com - ROOM:PBAC)

Two-sample konfidensintervaller

Forår 2017

50 / 56

Ikke-parametrisk bootstrap Two-sample konfidensintervaller

Spørgsmål: bootstrapping methods (socrative.com - ROOM:PBAC)

```
## Resample many times
k <- 100000
simxSamples <- replicate(k, sample(x, replace = TRUE))</pre>
simySamples <- replicate(k, sample(y, replace = TRUE))</pre>
## Define a (upper-quartile) Q3-function:
Q3 <- function(x) { quantile(x, 0.75)}
## Calculate the simulated statistic
simQ3Diffs <- apply(simxSamples, 2, Q3) - apply(simySamples, 2, Q3)</pre>
## Find the two relevant quantiles of the k simulated differences
quantile(simQ3Diffs, c(0.005, 0.995))
```

Hvilken analyse udføres?

- A: One-sample parametric
- B: Two-sample parametric
- C: One-sample non-parametric
- D: Two-sample non-parametric

Svar D

non-parametric.

Resampling af x og y, men ingen fordelingsantagelse. Derfor to stikprøver og

• D: Two-sample non-parametric

Svar C

Kun resampling af x, og ingen fordelingsantagelse.

Derfor kun een stikprøve og non-parametric.

• C: One-sample non-parametric

DTU Compute

Introduktion til Statistik

Forår 2017

51 / 56

Introduktion til Statistik

Forår 2017

Ikke-parametrisk bootstrap Two-sample konfidensintervaller

Spørgsmål: bootstrapping methods (socrative.com - ROOM:PBAC)

```
## Resample many times
k <- 100000
simxSamples <- replicate(k, rnorm(length(x), mean(x), sd(x)))</pre>
## Define a (upper-quartile) Q3-function:
Q3 <- function(x) { quantile(x, 0.75)}
## Calculate the simulated statistic
simQ3 <- apply(simxSamples, 2, Q3)</pre>
## Find the two relevant quantiles of the k simulated differences
quantile(simQ3, c(0.005, 0.995))
```

Hvilken analyse udføres?

- A: One-sample parametric
- B: Two-sample parametric
- C: One-sample non-parametric
- D: Two-sample non-parametric

Svar A

Kun resampling af x og fordelingsantagelse (normalfordeling). Derfor kun een stikprøve og parametric.

Introduktion til Statistik

Forår 2017

Ikke-parametrisk bootstrap

Two-sample konfidensintervaller

Bootstrapping - et overblik

Vi har fået 4 ret ens forskellige metode-bokse:

- Med eller uden fordeling (parametrisk eller ikke-parametrisk)
- For one- eller two-sample analyse (en eller to grupper)

Bemærk:

Middelværdier (means) er inkluderet i vilkårlige beregningsstørrelser (other features). Eller: Disse metoder kan også anvendes for andre analyser end for means!

Hypotesetest også muligt

Vi kan udføre hypotese test ved at kigge på konfidensintervallerne!

Ikke-parametrisk bootstrap

Two-sample konfidensintervaller

Spørgsmål: bootstrapping methods (socrative.com - ROOM:PBAC)

```
## Resample many times
k <- 100000
simxSamples <- replicate(k, rnorm(length(x), mean(x), sd(x)))</pre>
simxSamples <- replicate(k, rnorm(length(y), mean(y), sd(y)))</pre>
## Define a (upper-quartile) Q3-function:
Q3 <- function(x) { quantile(x, 0.75)}
## Calculate the simulated statistic
simQ3Diffs <- apply(simxSamples, 2, Q3) - apply(simySamples, 2, Q3)</pre>
## Find the two relevant quantiles of the k simulated differences
quantile(simQ3Diffs, c(0.005, 0.995))
```

Hvilken analyse udføres?

- A: One-sample parametric
- B: Two-sample parametric
- C: One-sample non-parametric
- D: Two-sample non-parametric

Svar B

Resampling af x og y, samt fordelingsantagelse (normal). Derfor to stikprøver og parametric.

Introduktion til Statistik

Forår 2017

Two-sample konfidensintervaller

Oversigt

- Introduktion til simulation
  - Hvad er simulering egentlig?
- Feilophobningslove
- Parametrisk bootstrap
  - Introduction to bootstrap
  - One-sample konfidensinterval for μ
  - One-sample konfidensinterval for en vilkårlig størrelse

Ikke-parametrisk bootstrap

- Two-sample konfidensintervaller for en vilkårlig fordeling
- Ikke-parametrisk bootstrap
  - One-sample konfidensinterval for μ
  - One-sample konfidensinterval for en vilkårlig størrelse
  - Two-sample konfidensintervaller

Introduktion til Statistik Forår 2017 DTU Compute Introduktion til Statistik Forår 2017 DTU Compute